

Het kinetische kunstwerk Mobile uit 2014.

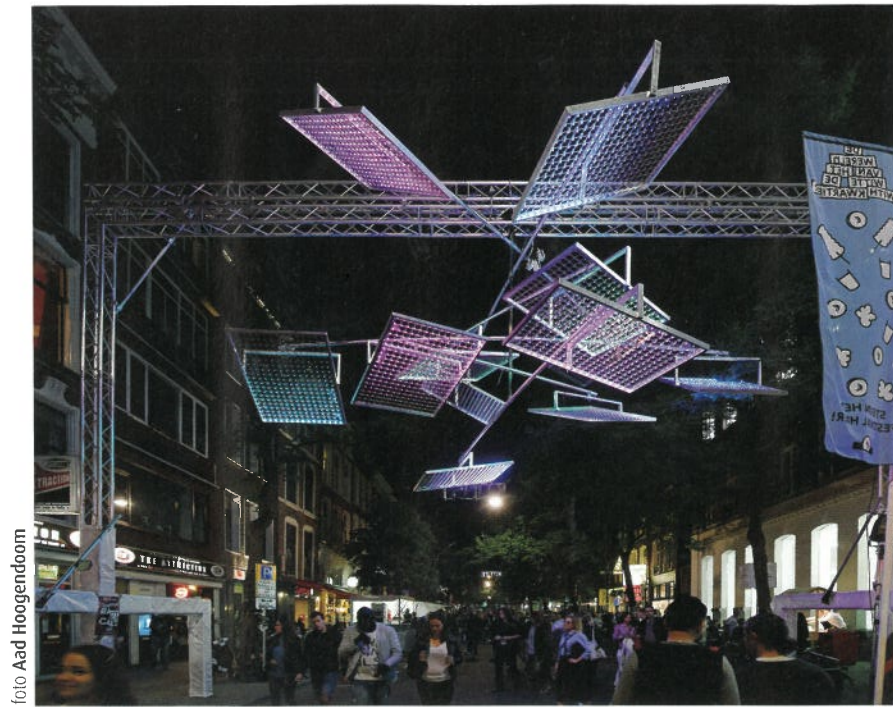

foto Aad Hoogendoorn

zetten en elektronische tonen laten weerklanken. Gezamenlijk vormen die klanken een onvoorspelbare compositie. De voorgeprogrammeerde digitale klanken blijven constant veranderen, zegt Vorwerk. 'Alleen als je varieert, blijft het interessant.'

Vrijwel al zijn werk nodigt het publiek uit om te spelen, te musiceren en deel te nemen. Zo maakte hij samen met architect Chantal Vos BDes Lichtbos en Muziekbos. Lichtbos is een mobiele installatie van tien identieke vierkante aluminium zitobjecten van 2 bij 2 m, waaruit telkens een jonge boom omhoog priemt. Dit alternatieve straatmeubilair reageert op beweging, en licht op als je er dichterbij komt of erop gaat zitten. Zo past Lichtbos, dat dit jaar te zien was op het Tiendplein in Rotterdam, uitstekend in Happy Streets, een Rotterdams project om het straatbeeld te vergroenen en verlevendigen.

Muziekbos bestaat uit achttien aluminium palen met sensoren die bij nadering of aanraking elektronische klanken voortbrengen. Elke paal, ofwel boom, heeft een eigen geluid. Zo kan de bezoeker zijn eigen soundscape creëren, maar hij of zij kan ook samen met anderen 'musiceren'.

Ook het meer recente werk Loops illustreert die speelse benadering. Het bestaat uit vijf grote aluminium cirkelvormige objecten die zijn voorzien van een kleiner metalen wiel. Wie daaraan

foto Fabian Takx

Jonas Vorwerk in zijn werkplaats op de oude RDM-werf in Rotterdam.

draait, zet verschillende audioloops en lichteffecten in gang. Sneller of langzamer, vooruit of terug, de bezoeker ontpopt zich als een soort orgeldraaijer die voorprogrammeerde samples afspeelt in een tempo dat hij zelf bepaalt. Als anderen dat ook doen, vormen ze een orkest dat een volstrekt onvoorspelbare symfonie ten gehore brengt – een groot succes op festivals, zeker bij kinderen.

Vrijplaats

Hij is geen whizzkid die alles van computers weet, vertelt Vorwerk in de voormalige scheepswerf in Rotterdam. Veel heeft hij zichzelf moeten aanleren. Zijn mts-opleiding werktuigbouwkunde, die hij in Eindhoven deed, is hooguit handig als hij iets moet lassen. Daarna

foto Max Dereta

De installatie Loops bestaat uit vijf grote, cirkelvormige objecten van aluminium, die zijn voorzien van een kleiner metalen wiel. Wie daaraan draait, zet audioloops en lichteffecten in gang.

studeerde hij af aan de Willem de Kooning Academie voor Beeldende kunst en Vorming in Rotterdam, met als afstudeerrichting Autonoom. Zijn specialisatie Interactieve Multimedia verkeerde toen nog in de experimentele fase. 'We zaten met vier mensen in een kelder', vertelt hij. 'Voor de docenten was het allemaal ook nieuw en spannend. Het was een soort vrijplaats.'

Onze sluimerende scheppingsdrift wil hij aan het werk zetten

Voor zijn audiosamples laat hij zich door alles en iedereen inspireren, zegt hij, van Frank Zappa via de hedendaagse elektronische muziek tot de geluiden van de straat. Met het open-source-platform Arduino kan hij de meetgegevens van de sensoren omzetten in voorgeprogrammeerd licht en geluid. Behoedzaam, alsof het een zeldzaam insect is, houdt hij de fragiele hardware tussen zijn vingers. De benodigde techni-

sche kennis doet hij op via de open source community. 'Tegenwoordig is het delen van kennis en muziekfragmenten steeds gangbaarder. Patenten, daar doen mensen als Elon Musk van Tesla niet aan. Ze willen dat iedereen van hun kennis kan profiteren en er verbeteringen in kan aanbrengen.'

Dat hij ook inspiratie heeft opgedaan bij voorlopers in de moderne kinetische kunst, blijkt uit het werk Mobile uit 2014. Alleen al de titel geeft aan dat het een ode is aan de eerste echte kinetische kunstenaar: de Amerikaan Alexander Calder. Diens mobiles zijn fragiele sculpturen die als vleugels van vlinders reageren op elk zuchtje wind. Bij Vorwerk komen daar de nodige lichte- en geluidseffecten en digitale programmering bij. Zijn installaties zijn niet bedoeld voor in het museum, zoals veel werk van Calder, maar voor buiten, tot vermaak voor iedereen. Want dat is wat Vorwerk met zijn installaties wil: onze sluimerende scheppingsdrift aan het werk zetten. |